

Ehkäisevän päihdetyön kertomus 2024–2025

Rautalammin kunta
EPT-ryhmä

Sisältö

Johdanto

EPT-ryhmä

Kohderyhmät

Kampanjat ja materiaalit

Tiedolla johtaminen

Toiminnanohjaus

Aikajana

Kehityskohteet

Yhteystiedot

Johdanto

Kunnissa toteutettava ehkäisevä päihdetyö perustuu lakiin (523 / 2015). Lain mukaan

"ehkäisevällä päihdetyöllä tarkoitetaan toimintaa, jolla vähennetään päihteiden käyttöä ja päihteiden käytöstä aiheutuvia terveydellisiä, sosiaalisia ja yhteiskunnallisia haittoja".

Johdanto

Ehkäisevä päihdetyö kattaa

- alkoholin
- huumausaineet
- päihtymiseen käytettävät lääkkeet ja muut aineet
- tupakkatuotteet
- rahapelaamisen

Näkökulmana on ennakoiva työ ja vaikuttaminen.
Kohderyhmänä on koko väestö.

EPT-työ on lähtökohtaisesti monialaista yhdyspintatyötä.

EPT-ryhmä

EPT-työ on lähtökohtaisesti monialaista yhdyspintatyötä.

Kaudella 2024-2025 Rautalammin EPT-ryhmässä ovat olleet

Taru Vepsäläinen, Tiina Taskinen, Minna Vauhkonen, Inna Kääriäinen, Taina Pärnänen, Annaleena Manninen, Niina Leppänen, Maria Kontkanen, Sinikka Tiitinen, Mari Pirkkala, Anttu Röntynen, Juho Pahajoki ja Matti Vääntinen.

Varhaiskasvatus

- Puheeksi ottaminen rutiiniksi
- välitetty tietoa *Lapsi lasin takana* -materiaalein
- lasten kanssa opeteltu turvallista netin käyttöä
- lapseen ja perheeseen yhteyden luominen: tulo- ja hakutilanteet, vanhempainillat, vasu/leops-keskustelut
- turvallisen kiintymyssuhteen rakentaminen lapseen arjen tilanteissa
- lapsen tunnesäätelyn tukeminen ja hänen tarpeisiinsa vastaaminen arjen tilanteissa
- tunnetaitojen mallintaminen ja opettaminen (esim. tunteiden tunnistamista, nimeämistä, itsensä rauhoittamisen taitoja ja empatiaa)
- kaveritaidot (ristiriitojen ratkaiseminen, auttaminen, lohduttaminen)
- mahdollisuuksien tarjoaminen Itsensä ilmaisuun ja osallisuuteen leikin, taiteen ja muun luovan toiminnan kautta
- kasvatusyhteistyö huoltajien kanssa ja tuen tarjoaminen vanhemmuuteen (ohjaus)
- varhaisen tunnistamisen ja tuen toimet: perheet, moniammatillinen yhteistyö (ennaltaehkäisy)
- opiskeluhuollon palvelut

Perusopetus + lukio + nuorisotoimi

Teematapahtumat

- keikat
- koulukahvit
- lukiolaisten ilta
- poliisin vierailu
- teematunnit

Kokemusasiantuntijavierailut

- Päihteetön nuoruus - kiertue

Kasvun tuki

- itsetunnon vahvistaminen
- tunnetaidot
- kaveritaidot
- opiskeluhuollon palvelut
- Yhteistyö huoltajien kanssa & tiedon välittäminen päihdetilanteesta

Perusopetus + lukio + nuorisotoimi

Opetus

- päihteen elämäntapa osana opetussuunnitelman mukaista opetusta

Tiedolla johtaminen

- päihdetietokyselyt

Perusopetus + lukio + nuorisotoimi

Kampanjamateriaalit

- HVAn ja THLn tuottamien kampanjamateriaalien välittäminen ja jakaminen kohderyhmille

Nuuska-agentit

- Nuuska-agenttitoiminta kouluilla

Kokka-toiminta & sosiaalityö

- ennaltaehkäisevä näkökulma esillä päivittäin
- tuetaan arjen hallintaa ja päihteetöntä elämäntapaa
- riippuvuuksien ennakoivassa tunnistamisessa kehittyminen

Seurakunnan nuorisotyö

- päihteettömyys esillä nuorisotoiminnassa
- rippikoulutyö
- yhteistyö koulujen ja nuorisotoimen kanssa

Seurakunnan aikuistyö

- naisten piiri
- saunaillat
- kuntoiluryhmä

Kampanjat ja materiaalit

Lapsi lasin takana

- kampanjat isojen juhlapyhien yhteydessä ja koulujen päättyessä
- netti- ja somemateriaalit
- julisteet

Teemaviikot

- vanhusten viikko vko 40
- ehkäisevän päihdetyön viikko vko 45
- peliviikko vko 45
- mielenterveysviikko vko 47

Hakematta paras – älä välitä alkoholia alaikäisille

- aineistot sosiaalisessa mediassa
- julisteiden jakaminen

Kampanjat ja materiaalit

Tupakaton päivä

- aineistot sosiaalisessa mediassa
- julisteet kouluissa ja kirjastossa

Verkkovanhempainillat

- Linkkien ja kutsujen jakaminen verkkovanhempainiltoihin ja nettiwebinaareihin vanhemmuudesta ja päihdeasioista

Tiedolla johtaminen

Tiedon tuottaminen: kyselyt

- maakunnallinen päihdetietokysely
- kunnan oma päihdetietokysely
- kouluterveyskyselyt

Tiedon jakaminen

- hyvinvointialueen järjestämät koulutukset
- hyvinvointialueen jakama tieto muiden tahojen järjestämistä koulutuksista

Tiedon jakaminen

- hyvinvointialueen ja muiden toimijoiden tuottamien materiaalien jakaminen ja välittäminen edelleen

Toiminnanohjaus

Vuosikellot

- EPT-ryhmän vuosikello
- Yksiköiden omat vuosikellot
- Päivitys vuosittain

Seuranta

- EPT-ryhmässä toteutuneen ja suunnitellun toiminnan rinnastaminen vuosikelloon

Arviointi

- Kauden aikana rinnastaminen vuosikelloon ja vuosisuunnitelmaan
- Kauden päättyessä systemaattinen palautekeskustelu
- Arvioinnin työkaluna kypsyysanalyysi
- Pitkällä ajalla päihdetietokyselyt indikoivat toiminnan vaikuttavuutta

Toiminnanohjaus

Raportointi

- Raportointi vuosittain hyvinvointilautakunnalle ja valtuustolle

Osallisuus

- Kouluissa ja nuorisotyössä oppilaiden ja opiskelijoiden osallistaminen toiminnan suunnitteluun ja toteuttamiseen (tukioppilaat, tutorit, RauNo, jatkossa myös lapsiparlamentti)

Yhteistyö, verkostot

- Kaudella 2024-2025 yhteistyö Suonenjoen EPT-toiminnan kanssa: 3 yhteistä tapaamista, uuden valtuustokauden painopisteiden suunnittelu
- Vakiintunut yhteistyö hyvinvointialueen EPT-toiminnan kanssa
- Vakiintunut yhteistyö seurakunnan sekä paikallisten yhdistysten ja järjestöjen kanssa

Aikajana

Elokuu 2024

- Uudet 7-luokkalaiset ja lukion 1-luokkalaiset ryhmäytetään, EPT-teemat esillä
- EPT-ryhmän tapaaminen

Syyskuu 2024

- Koulukahvit, teemana ruutuaika

Lokakuu 2024

- Nuuska-agenttikoulutus
- Koko kylä kasvattaa – tempaus (some & Nuokku)
- Koulukahvit, teemana tunnetaidot

Marraskuu 2024

- EPT-viikko (45)
- Mielenterveysviikko (47)
- => Toimintaa yläkoululla, lukiossa, nuokulla, välkillä, vanhempien nuokku, kirjastossa EPT-teemalla kirjallisuutta
- Lukiolaisten ilta
- koulukahvit, teemana EPT-työ
- EPT-ryhmän tapaaminen

Joulukuu 2024

- Ethän välitä nuorille – some-kampanja
- EPT-työ talousarviossa
- koulukahvit, teemana välittäminen ja läsnäolo
- hyvinvointialueen päihdetietokysely

Tammikuu 2025

- Nuuska-agentit kouluilla
- päihdetietokyselyt kouluilla
- Koulukahvit, teemana ”ethän kiusaa”

Helmikuu 2025

- EPT-some-sisällön tuottaminen Nuokulla nuorten itsensä kanssa
- päihdetietokyselyn tulosten purku kouluilla ja wilmassa
- koulukahvit, teemana ystävyys

Huhtikuu 2025

- Nuuska-aiheinen välituntitapahtuma
- seksuaalikasvatusviikko viikolla 17
- EPT osana tukioppilaiden ja tutoreiden koulutusta
- Koulukahvit, teemana seksuaalisuus

Toukokuu 2025

- uusien seiskaluokkalaisten tutustuminen
- ”ethän välitä nuorille” –somekampanja
- ysien haastattelut
- Koulukahvit, teemana pelaaminen

Maaliskuu 2025

- EPT-ryhmän tapaaminen
- Vanhempien nuokku
- luottamushenkilöille Nuokku-kutsu EPT-hengessä
- koulukahvit, teemana arjen hallinta

Kesäkuu 2025

- EPT-ryhmän tapaaminen
- EPT-työ osana rippikoulua ja leiritoimintaa

Heinäkuu 2025

- raportin kokoaminen

Kehityskohteet

työkaluna kypsyysanalyysi

EPT-tavoitteiden ilmaisu

- Täsmennetään tavoitteita.
- Muotoillaan mitattavia tavoitteita.

Vaikuttavuus ja strategisuus

- Kytetään EPT-työ vahvemmin kunnan muuhun toimintaan: hyvinvointisuunnitelma, strategiset tavoitteet, opiskeluhoito.

Resurssit

- Varmistetaan EPT-toiminnan oma budjetointi.
- Verkostoidutaan resurssien käytön optimoimiseksi.

Kehityskohteet

työkaluna kypsyysanalyysi

Aikuisväestö

- Toiminta on painottunut lapsiin ja nuoriin.
- Varmistetaan teemojen näkyvyyttä aikuisväestölle.
- Varmistetaan naisten ja riskiryhmien osallisuus.
- Vanhemmuuden tuki
- Päihteiden välittämiseen puuttuminen

Ikäihmiset

- Yksinäisten ikäihmisten tavoittamisen haaste:
- Nostetaan EPT teemana esille vanhusten viikolla.
- Vahvistetaan hankkeella ikäihmisten tavoittamista.

Mielen hyvinvointi

- mielen hyvinvoinnin huomioiminen osana ehkäisevää päihdetyötä

Kehityskohteet

Yhteistyö

- Tiivistetään yhteistyötä Suonenjoen EPT-toimijoiden kanssa.

Kehityskohteet

Osallisuus

- Vahvistetaan lasten ja nuorten osallisuutta heitä itseään koskevan toiminnan suunnittelussa ja toteuttamisessa.

Tiedon virtaama

- Varmistetaan HVAn tuottamien materiaalien kulku kohderyhmille.

Yhteenveto

Koulujen ja varhaiskasvatuksen osalta EPT-työssä on vakiintuneita toimintamalleja ja käytäntöjä. Niitä jatketaan.

Vahvistetaan EPT-viestin vaikuttavuutta aikuisväestön ja ikäihmisten keskuudessa.

Vahvistetaan yhteistyötä Suonenjoen ja hyvinvointialueen kanssa.

Rautalammin kunta, EPT-kertomus 24-25

Kiitos!

Lisätietoja

Matti Vanttinen

Sivistys- ja hyvinvointijohtaja
Puh. 040 480 1492
matti.vanttinen@rautalampi.fi